



Majbrit Berlaus 8. marts-tale

Taler

Majbrit Berlau
Næstformand for
Fagbevægelsens
Hovedorganisation

Dato

8. marts 2021

Omstændigheder

På grund af coronapandemien blev talen streamet til KVINFOs onlinearrangement ved Kvindernes International Kampdag 2021.

Talen er optaget få dage før selve kampdagen på Marienborg.

Velkommen til 8. marts, og glædelig kampdag til alle jer, som ser med derude!

Kampen mod sexismen er en fælles sag. Det er budskabet fra fagbevægelsen.

Vi skal ikke bruge tiden på at diskutere om der er sexismen i Danmark, for det er der. Vi skal i stedet diskutere, hvordan vi kommer sexismen til livs – for den hører ingen steder hører hjemme i 2021.

Alligevel må vi erkende, at der er store problemer med sexismen i vores samfund.

Det er et problem, når vi i 2021 fortsat kæmper for noget så basalt som ligeløn. Der er fortsat ca 15% lønforskel mellem mænd og kvinder generelt, og det billede ser endnu være ud når vi ser på pensionerne, hvor kvinder i gennemsnit har en pensionsformue, der er 22% mindre end mænds. Det er der mange, der mener at man kan forklare på alle mulige måder. Men bare fordi det kan forklares, kan det jo ikke nødvendigvis forsvares.

Et andet problem vi fortsat kæmper med er ulige fordelte orlov, hvor kvinder tager knap 274 dages orlov mod mænds 31 dage. Vi ved, at den skævdeling fortsætter igennem livet, hvor kvinder i højere grad bruger timer på det huslige arbejde, hvor vi ved, at kvinder bruger i gennemsnit en time mere end mænd og tager flere sygefraværs dage med børnene.

Og bare for at gøre det hele mere kompliceret, så arbejder vi nærmest heller ikke sammen. Vi har nemlig et af de mest kønsopdelte arbejdsmarkeder i verden.

Både mellem brancher og sektorer. Forestillinger, som at kvinder har et særligt omsorgsgen og er mere til det med børn, hjem og følelser, er en sexistisk opfattelse, der går ud over os alle. Den begrænser både kvinder og mænd, og sætter os i en bås, når vi skal vælge uddannelse og job. Groft sagt vælger vi mere efter køn end efter interesser.

Nogle vil sige at sådan har det altid været. – med (1) Løngab, (2) kvinder på orlov med børnene og (3) en opdeling i mandefag og kvindefag. Men i FH ønsker vi reel ligestilling og et opgør med sexismen i samfundet. Fordi vi ønsker at alle mennesker skal være lige, frie og trygge.

2020 har været et særligt og vigtigt år for ligestillingskampen. Med en stærk metoo bølge, er diskussionen om seksuel chikane bragt frem i det åbne. Og nu er det på tide vi diskuterer hvordan vi løser problemet!

Men inden vi taler løsninger, får I lige et par tal om seksuel chikane, som jeg synes er særligt alarmerende. Der er flere måde at undersøge hvor mange, der udsættes for seksuel chikane. Hvis vi spørger, hvor mange der har været udsat for seksuel chikane i de sidste 12 måneder, svarer 4% ja, hvilket svarer til 77.000 lønmodtagere. Men spørger vi bredere end til krænkende hændelser af seksuel karakter i sit arbejdsliv, svarer 29% ja – hvilket svarer til 650.000 lønmodtagere. Uanset hvilket tal man bruger, er det urimeligt høje tal.

Det er både mænd og kvinder, der udsættes for seksuel chikane.

Men kvinder udsættes i højere grad, som denne slide viser.

Og vores unge kollegaer er særligt udsat. Det gælder begge køn. Men igen udsættes unge kvinder mere. Mere end hver tiende unge kvinde mellem 18-24 har oplevet sexchikane.

Det sidste tal jeg vil bringe i spil her er et, som jeg mener er meget underbelyst i dækningen af metoo.

Lavtlønnede kollegaer har syv gange så stor risiko for at blive udsat for chikane som en højt lønnet lønmodtager, som det fremgår af denne slide.

Det er ikke bare rystende, det er helt uacceptabelt.

Vi ved, at forebyggelse er afgørende for at ændre på den kultur, der i dag tillader, at den slags grænseoverskridende handlinger finder sted. Men for at ændre kulturen skal vi også ændre strukturen. Derfor er vi også glade for, at ligestillingsministeren har indkaldt til trepartsforhandlinger om seksuel chikane. Det er historisk – og vi er så klar.

Det er ikke nok at sige, at nu skal vi bare tale, der må handling til. Når vi skal ændre strukturen, så kræver det at vi ser på reglerne, på håndhævelse af reglerne – og særligt på sanktioner, hvis reglerne ikke bliver overholdt. Den tilgang er helt central i arbejdet med seksuel chikane. For chikanen er ikke bare et udtryk for, at nogen ikke lige vidste at de gik over stregen. Det er ofte et udtryk for misbrug af magt på en arbejdsplads. Mellem chef og medarbejder. Mellem svend og lærling. Mellem ældre kollega til yngre kollega og mellem medarbejder og kunde/borger. Den erkendelse har vi i FH haft i flere år. Så det er ikke nye krav vi rejser til trepartsforhandlingerne. Politikerne og arbejdsgiverne har set dem før. For vi har turneret med dem i årevis. Vi er glade for, at der er nu er hul igennem. For det er afgørende at der sættes turbo på forandring.

Derfor går vi til trepartsforhandlingerne med en række krav.

Vi vil:

Styrke arbejdsgiveransvaret med det der kaldes: indirekte, objektivt arbejdsgiveransvar. Det betyder på godt dansk, at de arbejdsgivere, der ikke overholder deres forpligtelse til at forebygge, kan blive gjort ansvarlig i en erstatningssag, hvis der kommer en konkret sag om seksuel chikane. Det kan lyde kringlet, men i dag er det simpelthen for let at slippe for ansvaret som arbejdsgiver fra deres forpligtelse til at forebygge. Og da vi ved, at arbejdsgiverens vilje og handlinger i forhold til forebyggelse af seksuel chikane er afgørende for en forandring på arbejdspladserne, vil vi med denne regel kunne ramme de, som ikke tager deres ansvar alvorligt.

Vi vil også hæve godtgørelsesniveauet. I dag kan man få op til 33.000 kr. til et medlem, der har kæmpet sig igennem en hård retssag. Det er urimeligt lavt. Vi vil have det hævet til 12 måneder, samme niveau som en usaglig opsigelse af for eksempel en gravid lønmodtager.

Vi vil også styrke arbejdstilsynet, så de har kræfter til at reagere og være opsøgende i de brancher, hvor vi ved at chikanen er størst. For eksempel brancher med mange unge, lærlinge og elever.

Og så vil vi endelig have mere viden og bedre rammer for, at man på arbejdspladserne kan spørge klogere ind til seksuel chikane. Det er jo afgørende, at den viden kommer frem, så ledelse, tillidsfolk og arbejdsmiljørepræsentanterne kan handle på det.

Vi ved fra erfaring, at solidaritet er et af vores stærkeste våben, når vi skal overkomme store udfordringer. Vi har brug for at bekæmpe sexismen sammen, og vi har brug alle i kampen. Både jer der har oplevet sexisme og krænkelser på egen krop, men ligeså meget jer, som ikke har.

Treparten og de strukturelle løsninger er vigtige. Men de kan ikke stå alene.

Vi har brug for, at I ikke bare stiller jer bag, men ved siden af, og er solidariske i kampen. At bekæmpe sexisme er en fælles sag, at sige fra, når man ser en kollega blive udsat for en uretfærdighed eller krænkelse, er en fælles sag, og enhver handling, der kan stoppe sexisme kan gøre en forskel!

I dag får vi besøg af mange, inspirerende oplægsholdere, som hver især kan gøre os klogere på sexisme, sexchikane og på hvordan vi sammen kan gøre en forskel. Først får vi besøg af forfatter Pia Fris Laneth, som vil give os et indblik i vores egen historie, og hvilke brede skuldre vi står på i ligestillingskampen.

Så skal høre fra Caroline Holdflod Nørgaard, som er repræsentant for FH ungdom og forperson for lærerstuderendes landskreds, og fra to seje mennesker, som har handlet aktivt for at skabe konkrete forandringer; Bygningssnedker Anne Sofie Krøyer og formand i 3F Vest Kenneth Hove.

Derudover får vi også besøg af beskæftigelses- og ligestillingsminister Peter Hummelgaard, som vil fortælle om de politiske visioner og planer for at bekæmpe sexisme og sexchikane.

Og med disse ord vil jeg bare endnu engang sige velkommen til og glædelig kampdag til jer alle!

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

8. marts-tale, Kvindebevægelsen

Relateret

Mette Frederiksens 8. marts-tale
8. marts 2021

Samira Nawas 8. marts-tale
8. marts 2021

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/majbrit-berlaus-tale-ved-kvinfo-digitale-8-marts-fest>